

Odpowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów - z upoważnienia ministra - na interpelację nr 14104 w sprawie zaległości w implementacji unijnych dyrektyw dotyczących rynku finansowego

Szanowny Panie Marszałku! Nawiązując do pisma z dnia 29 stycznia 2010 r. (sygn.: SPS-023-14104/10) przekazującego interpelację posła Maksyma Kraczkowskiego oraz grupy posłów w sprawie zaległości w implementacji unijnych dyrektyw dotyczących rynku finansowego, uprzejmie przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/EWG (MiFID)

Zgodnie z art. 70 dyrektywy MiFID (w brzmieniu nadanym przez dyrektywę 2006/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. zmieniającej dyrektywę 2004/39/WE w sprawie rynków instrumentów finansowych w odniesieniu do niektórych terminów) państwa członkowskie miały obowiązek wdrożenia przepisów dyrektywy do dnia 31 stycznia 2007 r. Na dzień 1 listopada 2007 r. wyznaczono natomiast termin rozpoczęcia stosowania przepisów dyrektywy w państwach członkowskich.

W dniu 16 maja 2008 r. w Bazie Krajowych Środków Wykonawczych notyfikowano pełne wdrożenie przepisów dyrektywy MiFID. Notyfikacja obejmowała następujące akty implementujące:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. Nr 183, poz. 1537, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119, z późn. zm.),
- rozporządzenie ministra finansów z 28 grudnia 2005 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych i banków powierniczych (Dz. U. z 2006 r. Nr 2, poz. 8),
- rozporządzenie ministra finansów z dnia 14 kwietnia 2006 r. w sprawie określenia warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych i banków powierniczych (Dz. U. Nr 67, poz. 480),
- rozporządzenie ministra finansów z dnia 14 kwietnia 2006 r. w sprawie zakresu, trybu, formy oraz terminów dostarczania informacji przez niektóre podmioty prowadzące działalność maklerską oraz rachunki papierów wartościowych (Dz. U. Nr 68, poz. 486),
- rozporządzenie ministra finansów z dnia 19 października 2005 r. w sprawie warunków, jakie musi spełniać rynek regulowany (Dz. U. Nr 207, poz. 1727).

Powyższe znalazło swoje odzwierciedlenie w wycofaniu w dniu 7 listopada 2008 r. przez Komisję Europejską skargi przeciwko Polsce w sprawie o sygnaturze C-142/08 dotyczącej braku przyjęcia bądź braku notyfikacji przepisów ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania dyrektywy MiFID.

Dyrektywa Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzająca środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów

organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (MiFID II)

Zgodnie z art. 53 dyrektywy MiFID II państwa członkowskie do dnia 31 stycznia 2007 r. miały obowiązek przyjęcia przepisów niezbędnych do jej wykonania, zaś od dnia 1 listopada 2007 r. ciążył na nich obowiązek ich stosowania.

W dniu 16 maja 2008 r. w Bazie Krajowych Środków Wykonawczych notyfikowano częściową implementację dyrektywy MiFID II. Notyfikacja obejmowała:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.),

- rozporządzenie ministra finansów z 28 grudnia 2005 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych i banków powierniczych (Dz. U. z 2006 r. Nr 2, poz. 8),

- rozporządzenie ministra finansów z dnia 14 kwietnia 2006 r. w sprawie określenia warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych i banków powierniczych (Dz. U. Nr 67, poz. 480),

- rozporządzenie ministra finansów z dnia 19 października 2005 r. w sprawie informacji stanowiących rekomendacje dotyczące instrumentów finansowych, ich emitentów lub wystawców (Dz. U. Nr 206, poz. 1715).

Uzupełnienie implementacji dyrektywy MiFID II dokonane zostało w dniu 9 października 2009 r. (Baza Krajowych Środków Wykonawczych uzupełniona została o ustawę z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. z 2009 r. Nr 165, poz. 1316).

W dniu 3 grudnia 2009 r. do Bazy Środków Wykonawczych wpisane zostały ostatnie dwa akty prawne kończące proces pełnego wdrożenia dyrektywy MiFID II, tj.:

- rozporządzenie ministra finansów z dnia 20 listopada 2009 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. Nr 204, poz. 1577),

- rozporządzenie ministra finansów z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banków powierniczych oraz warunków szacowania przez dom maklerski kapitału wewnętrznego (Dz. U. Nr 204, poz. 1579).

Niezależnie od powyższego należy wskazać, iż prace nad pełnym wdrożeniem dyrektywy MiFID II rozpoczęły się już na początku 2006 r. W dniu 20 marca 2007 r. projekt odpowiedniej ustawy został przyjęty przez Radę Ministrów i następnie skierowany do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej V kadencji. Niestety, na skutek przedterminowych wyborów parlamentarnych uchwalenie przez Sejm V kadencji ustawy implementującej przepisy dyrektywy MiFID II jeszcze w roku 2007 nie było możliwe. Niezwłocznie po rozpoczęciu prac przez Sejm RP VI kadencji prace parlamentarne nad projektem ustawy zostały wznowione. Ostatecznie ustawa implementująca przepisy dyrektywy MiFID została w dniu 4 września 2008 r. uchwalona przez Sejm RP.

W dniu 23 września 2008 r. prezydent Rzeczypospolitej Polskiej skierował do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o zbadanie zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej ustawy implementującej przepisy dyrektywy MiFID. W dniu 16 lipca 2009 Trybunał Konstytucyjny wydał orzeczenie, w którym stwierdził, że przepisy zakwestionowane przez prezydenta są niezgodne z Konstytucją RP. Jednocześnie trybunał wskazał, że przepisy te nie są nierozzerwalnie związane z ustawą implementującą dyrektywę 2006/73/WE. Stwierdzenie to było niezmiernie istotne, gdyż pozwoliło na przyjęcie przez parlament RP uproszczonej procedury usunięcia z ustawy implementującej przepisy dyrektywy 2006/73/WE zapisów niezgodnych z Konstytucją RP.

Ostatecznie w dniu 29 września 2009 r. prezydent Rzeczypospolitej Polskiej podpisał ustawę z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw. Należy także zaznaczyć, że termin wydania przez ministra finansów przedstawionych powyżej rozporządzeń implementujących postanowienia dyrektywy MiFID II uzależniony był od terminu wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw.

Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniająca dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylająca dyrektywę 97/5/WE

Dyrektywa 2007/64/WE jest w zakresie usług płatniczych regulacją pionierską zarówno na poziomie unijnym, jak i krajowym. Jej przedmiot, a więc określenie praw i obowiązków stron umowy o usługę płatniczą oraz zasad prowadzenia działalności w zakresie świadczenia usług płatniczych przez dostawców usług płatniczych, w szczególności dotyczących przejrzystości warunków i wymogów w zakresie informowania o usługach płatniczych, a także zasad tworzenia, organizacji, nadzoru instytucji płatniczych czy zasad wykonywania pośrednictwa w zakresie usług płatniczych przez agentów - wymaga regulacji ustawowej.

Ministerstwo Finansów przygotowało projekt ustawy o usługach płatniczych. Dotychczas świadczenie usług płatniczych miało charakter tzw. wolnej działalności gospodarczej, a po wprowadzeniu w życie ustawy będzie miało charakter działalności regulowanej i poddanej nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego. Kolejne podmioty dołączą do katalogu podmiotów nadzorowanych w ramach jednolitego nadzoru w zakresie ich działalności na rynku finansowym.

Biorąc pod uwagę przytoczone wyżej fakty, niezależnie od zrozumienia potrzeby szybkiego wprowadzenia harmonizacji rynku usług płatniczych w Unii Europejskiej, dwuletni termin implementacji przedmiotowej dyrektywy okazał się być terminem drastycznie krótkim.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga również fakt, że choć dyrektywa PSD jest w założeniu dyrektywą pełnej harmonizacji, przewiduje jednak 26 opcji narodowych, których implementacja lub nie oraz sposób implementacji wzbudzało i wzbudza wiele sporów i rozbieżności przede wszystkim wśród usługodawców rynku usług płatniczych i innych przyszłych adresatów ustawy.

W ramach prac Grupy Roboczej ds. usług płatniczych, powołanej przy Radzie Rozwoju Rynku Finansowego, dokonano bardzo szerokich, wstępnych, nieformalnych konsultacji projektu ustawy implementującej PSD, które poprzedziły właściwy proces legislacyjny i miały docelowo przyspieszyć go poprzez wczesne uzgodnienie spornych stanowisk.

Projekt ustawy z dnia 25 września 2009 r. po uzgodnieniach wewnątrzresortowych został umieszczony w dniu 9 października 2009 r. w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów i w tym dniu rozpoczęły się uzgodnienia międzyresortowe oraz konsultacje społeczne. W dniu 8 i 9 grudnia 2009 r. odbyła się konferencja uzgodnieniowa. Na koniec lutego 2010 r. planowany jest termin przekazania projektu ustawy o usługach płatniczych pod obrady Komitetu do Spraw Europejskich.

W zakresie oceny ryzyka związanego z brakiem implementacji ww. dyrektywy do krajowego porządku prawnego należy wskazać, iż dyrektywa wprowadzająca z jednej strony możliwość zwiększenia konkurencji, zwiększenia ochrony konsumenta, z drugiej strony niesie ze sobą konieczność poniesienia pewnych kosztów przez podmioty świadczące w przyszłości usługi płatnicze w nowym reżimie prawnym.

Podstawowym ryzykiem jest niepewność prawna związana z brakiem wdrożenia przepisów dyrektywy do prawa krajowego, ograniczająca szansę konkurencyjną (przede wszystkim konkurencyjność technologiczną polskiego sektora usług płatniczych).

Dyrektywa 2007/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 września 2007 r. zmieniająca dyrektywę Rady 92/49/EWG oraz dyrektywy 2002/83/WE, 2004/39/WE, 2005/68/WE i 2006/4

8/WE w zakresie zasad proceduralnych i kryteriów oceny stosowanych w ramach oceny ostrożnościowej przypadków nabycia lub zwiększenia udziałów w podmiotach sektora finansowego

Implementacja dyrektywy 2007/44/WE dokonana będzie poprzez uchwalenie i wejście w życie ustawy o zmianie ustawy Prawo bankowe, ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o funduszach inwestycyjnych, ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Projekt ustawy przyjęty został przez Radę Ministrów w dniu 16 lutego 2009 r.

Głównym założeniem projektu implementacji jest ujednoczenie zasad postępowania organów nadzoru w odniesieniu do nabywania i zbywania znacznych pakietów akcji w podmiotach regulowanych, tj. w bankach, zakładach ubezpieczeń, towarzystwach funduszy inwestycyjnych i domach maklerskich. Transponowana dyrektywa narzuca obowiązek stosowania przez organ nadzoru jednolitego trybu oceny ostrożnościowej inwestorów nabywających akcje we wszystkich segmentach rynku finansowego. Osiągnięcie celów zakładanych przez ustawodawcę unijnego związane było z koniecznością przeprowadzenia zarówno istotnych zmian legislacyjnych, jak też w sferze wewnętrznych procedur organu nadzoru. Dla przyjęcia adekwatnych ram prawnych określających nowe procedury postępowania organu nadzoru w związku z nabywaniem pakietów akcji instytucji finansowych istotne znaczenie miał udział przedstawicieli Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego. Należy wskazać, że brak jednolitego stanowiska w ramach Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego i zgłaszanie różnych propozycji rozwiązań - w zależności od segmentu rynku finansowego - utrudniał sprawne i szybsze kontynuowanie prac legislacyjnych.

Odnosząc się do kwestii potencjalnych ryzyk związanych z brakiem implementacji, trzeba podkreślić, że w najbliższych dniach projektowana ustawa zostanie skierowana do Sejmu. Długotrwały proces w zakresie przygotowania adekwatnych, jednolitych przepisów projektu implementacji przed skierowaniem go do Sejmu, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 16 lutego 2010 r., w ocenie Ministerstwa Finansów powinien skutkować szybkim przebiegiem prac parlamentarnych i uchwaleniem ustawy. Należy nadmienić, że sprawny przebieg dalszych prac nad projektem, podobnie jak w odniesieniu do etapu prac przedsejmowych, w dużej mierze determinowany będzie ewentualnym zgłaszaniem propozycji różnych rozwiązań dla poszczególnych segmentów rynku finansowego.

Do czasu wejścia w życie przedmiotowej nowelizacji do postępowań w sprawie nabycia lub zwiększenia pakietu akcji w podmiotach rynku finansowego zastosowanie mają odpowiednie przepisy obowiązujących obecnie ustaw.

Dyrektywa 2004/25/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie ofert przejęcia

Wdrożenie zapisów dyrektywy 2004/25/WE nastąpiło w obowiązującej od dnia 24 października 2005 r. ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 184, poz. 1539, z późn. zm.) oraz wydanym na podstawie art. 81 wymienionej ustawy rozporządzeniu ministra finansów z dnia 19 października 2005 r. w sprawie wzorów wezwań do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji spółki publicznej, szczegółowego sposobu ich ogłaszania oraz warunków nabywania akcji w wyniku tych wezwań (Dz. U. Nr 207, poz. 1729).

Rzeczpospolita Polska zawiadomiła Komisję Europejską o tym fakcie poprzez notyfikację ww. polskich przepisów w Bazie Krajowych Środków Wykonawczych w dniu 12 maja 2006 r., tj. przed upływem terminu transpozycji dyrektywy 2004/25/WE.

Ponadto w dniu 6 września 2007 r. Rzeczpospolita Polska dokonała notyfikacji uzupełniającej poprzez zamieszczenie w Bazie Krajowych Środków Wykonawczych ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.), jako aktu prawnego, którego zapisy stanowią uzupełnienie wskazanych w notyfikacji z dnia 12 maja 2006 r. aktów prawnych implementujących dyrektywę 2004/25/WE.

Dyrektywa 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych

Dyrektywa 2006/49/WE zgodnie z art. 49 miała być implementowana do porządków prawnych państw członkowskich do dnia 31 grudnia 2006 r. Natomiast przepisy implementujące dyrektywę 2006/49/WE powinny zacząć obowiązywać z dniem 1 stycznia 2007 r.

Dyrektywa 2006/49/WE została zaimplementowana do polskiego porządku prawnego przepisami ustawy z dnia 4 września 2006 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (przebieg procesu legislacyjnego przedmiotowej ustawy, jak również przyczyny opóźnień zostały opisane w części dotyczącej dyrektywy 2006/73/WE - pkt 2 pisma), a także w następujących aktach wykonawczych do tej ustawy:

- rozporządzeniu ministra finansów z dnia 18 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego, w tym wymogów kapitałowych, dla domów maklerskich oraz określenia maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do kapitałów (Dz. U. Nr 204, poz. 1571);
- rozporządzeniu ministra finansów z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie upowszechniania informacji związanych z adekwatnością kapitałową (Dz. U. Nr 210, poz. 1615);
- rozporządzeniu ministra finansów z dnia 20 listopada 2009 r. w sprawie przeprowadzania badania i oceny nadzorczej w zakresie przestrzegania przez domy maklerskie przepisów dotyczących adekwatności kapitałowej (Dz. U. Nr 207, poz. 1596);
- rozporządzeniu ministra finansów z dnia 18 listopada 2009 r. w sprawie wymogów, jakim powinny odpowiadać wnioski domów maklerskich o wydanie zgody na niektóre czynności w ramach prowadzonej działalności maklerskiej (Dz. U. Nr 204, poz. 1572);
- rozporządzeniu ministra finansów z dnia 18 listopada 2009 r. w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać wnioski o udzielenie zgody na zastosowanie przez dom maklerski wybranych metod wykorzystywanych do obliczania wysokości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego (Dz. U. Nr 204, poz. 1573);
- rozporządzeniu ministra finansów z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (Dz. U. Nr 204, poz. 1576);
- rozporządzeniu ministra finansów z dnia 18 listopada 2009 r. w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać wnioski o udzielenie zgody na stosowanie przez dom maklerski wybranych metod pomiaru ryzyka operacyjnego (Dz. U. Nr 204, poz. 1574);
- rozporządzeniu ministra finansów z dnia 18 listopada 2009 r. w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać wnioski o udzielenie zgody na stosowanie przez dom maklerski metod wyznaczania wartości ekspozycji niektórych transakcji do obliczania wysokości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta (Dz. U. Nr 204, poz. 1575);
- rozporządzeniu ministra finansów z dnia 23 października 2009 r. w sprawie cech transakcji długoterminowych instrumentami finansowymi nabywanymi lub zbywanymi na własny rachunek domu maklerskiego (Dz. U. Nr 187, poz. 1450);
- rozporządzeniu ministra finansów z dnia 23 października 2009 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej domu maklerskiego (Dz. U. Nr 187, poz. 1449);
- rozporządzeniu ministra finansów z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi i banków powierniczych oraz warunków szacowania przez dom maklerski kapitału wewnętrznego (Dz. U. Nr 204, poz. 1579).

Zasadnicza część ww. przepisów weszła w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. i tym samym została dokonana pełna implementacja dyrektywy 2006/49/WE do polskiego porządku prawnego.

Dyrektywa 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym, oraz zmieniająca dyrektywę 2001/34/WE

Uregulowania prawne transponujące część przepisów dyrektywy 2004/109/WE do polskiego porządku prawnego zostały zawarte w obowiązujących od dnia 24 października 2005 r. przepisach:

- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 184, poz. 1539, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. Nr 183, poz. 1537, z późn. zm.),
- rozporządzeniu ministra finansów z dnia 19 października 2005 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. Nr 209, poz. 1744).

Wykaz ww. środków krajowych, które implementują poszczególne postanowienia dyrektywy 2004/109/WE, został notyfikowany Komisji Europejskiej 26 czerwca 2008 r. w Bazie Notyfikacji Krajowych Środków Wykonawczych. Tym samym spełniony został przez Rzeczpospolitą Polską obowiązek informacyjny wynikający z art. 31 dyrektywy 2004/109/WE.

Następnie, po wejściu w życie ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 231, poz. 1547), mającej m.in. na celu uzupełnienie i doprecyzowanie istniejących już w polskim porządku prawnym przepisów implementujących postanowienia dyrektywy 2004/109/WE, w dniu 28 stycznia 2009 r. została ta ustawa notyfikowana w Bazie Notyfikacji Krajowych Środków Wykonawczych wraz z informacją o zakończeniu procesu transpozycji dyrektywy 2004/109/WE.

Dyrektywa 2005/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2005 r. w sprawie reasekuracji oraz zmieniająca dyrektywę Rady 73/239/EWG, 92/49/EWG, a także dyrektywę 98/78/WE i 2002/83/WE

Zgodnie z art. 64 dyrektywy 2005/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2005 r. w sprawie reasekuracji oraz zmieniającej dyrektywę Rady 73/239/EWG, 92/49/EWG, a także dyrektywę 98/78/WE i 2002/83/WE, państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 10 grudnia 2007 r. Na podstawie art. 65 ww. dyrektywy dyrektywa weszła w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (tj. 10 grudnia 2005 r.).

Pełna implementacja dyrektywy nastąpiła po wejściu w życie ustawy z dnia 13 lutego 2009 r. o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 42, poz. 341) oraz wydaniu wynikających z tej ustawy rozporządzeń ministra finansów.

Za przyczyny braku terminowej implementacji dyrektywy 2005/68/WE należy uznać skomplikowaną materię regulacji (kwestie związane z reasekuracją nie były dotąd przedmiotem samodzielnej i kompleksowej regulacji w ramach krajowego i wspólnotowego porządku prawnego) oraz trudności kadrowe na początkowym etapie prac nad projektem ustawy.

Jednocześnie ryzyko związane z brakiem implementacji dyrektywy 2005/68/WE należy ocenić jako niskie. Działalność reasekuracyjna nie była dotychczas regulowana w prawie wspólnotowym

(dyrektywa ustanowiła ramy prawne dla podejmowania i prowadzenia działalności reasekuracyjnej i wyodrębniła w ten sposób nowy rodzaj podmiotów na rynku finansowym - reasekuratorów wyłącznych), natomiast polski system prawny regulował kwestie związane z reasekuracją w ustawie o działalności ubezpieczeniowej jako część działalności ubezpieczeniowej, a podmioty zajmujące się wyłącznie reasekuracją posiadały status zakładów ubezpieczeń. Ponadto reasekuracja odnosi się do wtórnego podziału ryzyka pomiędzy profesjonalnymi podmiotami (ubezpieczycielem i reasekuratorem) i nie ma wpływu na bezpośrednie relacje pomiędzy zakładem ubezpieczeń a ubezpieczonym.

Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzysztaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu oraz dyrektywa Komisji 2006/70/WE z dnia 1 sierpnia 2006 r. ustanawiającej środki wykonawcze do dyrektywy 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do definicji "osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne", jak również w odniesieniu do technicznych kryteriów stosowania uproszczonych zasad należytej staranności wobec klienta oraz wyłączenia z uwagi na działalność finansową prowadzoną w sposób sporadyczny lub w bardzo ograniczonym zakresie

Dyrektywa 2005/60/WE oraz dyrektywa 2006/70/WE zostały wdrożone do krajowego porządku prawnego wraz z wejściem w życie w dniu 22 października 2009 r. przepisów znowelizowanej ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (Dz. U. Nr 153, poz. 1505, z późn. zm.). Stosowna informacja została zawarta w bazie krajowych środków wykonawczych.

Należy przy tym zauważyć, że opóźnienie w implementacji do krajowego porządku prawnego obu dyrektyw było niezależne od projektodawcy. Przygotowanie założeń do nowelizacji zostało podjęte bezzwłocznie po przyjęciu dyrektywy 2005/60/WE, jednak ze względu na fakt, iż przedmiotowe przepisy nakładały dodatkowe obowiązki na szeroki katalog instytucji, opracowanie szczegółowych merytorycznych rozwiązań zostało wstrzymane do czasu przyjęcia przez Komisję Europejską środków wykonawczych, w odniesieniu do definicji osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne oraz uproszczonych procedur należytej staranności wobec klienta, tj. dyrektywy 2006/70/WE. Ponadto, z uwagi na wybory parlamentarne w październiku 2007 r., przedmiotowy projekt nie został zaakceptowany przez Radę Ministrów. Po opracowaniu kolejnego projektu aktu, w 2008 r. poddano go stosownej procedurze legislacyjnej. Zmiany wprowadzane niniejszą nowelizacją, m.in. dotyczące właściwości organów oraz nowelizacji Kodeksu karnego, uniemożliwiły zastosowanie trybu pilnego.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że postępowanie wszczęte przez Komisję Europejską przeciwko RP, związane z brakiem notyfikacji przepisów krajowych implementujących przedmiotowe dyrektywy, zostało zakończone po dokonaniu przez Polskę stosownej notyfikacji.

Dyrektywa 2006/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek, 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych, 86/635/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz 91/674/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń

Termin transpozycji dyrektywy 2006/46/WE został wyznaczony na dzień 5 września 2008 r. Zasadnicza część przepisów dyrektywy 2006/46/WE została transponowana do polskiego porządku prawnego ustawą z 18 marca 2008 r. o zmianie ustawy o rachunkowości (Dz. U. Nr 63, poz. 393), rozporządzeniem ministra finansów z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania przez jednostki inne niż banki i zakłady ubezpieczeń skonsolidowanych sprawozdań finansowych grupy kapitałowej (Dz. U. Nr 162, poz. 1004) oraz rozporządzeniem ministra finansów z dnia 29 sierpnia 2008 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. Nr 161, poz. 1002). Notyfikacja wymienionych aktów prawnych w Bazie Notyfikacji Krajowych

Środków Wykonawczych została dokonana w dniu 26 września 2008 r.

Następnie w dniu 23 grudnia 2008 r. zostało podpisane przez ministra finansów rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń. Rozporządzenie to zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw z dnia 31 grudnia 2008 r. Nr 236, poz. 1634, i weszło w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.

Implementacja art. 1 pkt 7 dyrektywy 2006/46/WE, który odnosi się do obowiązku podawania przez spółki, których papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, w sprawozdaniu z działalności oświadczenia o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego została dokonana w rozporządzeniu ministra finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259 i Nr 131, poz. 1080). Opóźnienia w wydaniu przedmiotowego rozporządzenia wynikały w głównej mierze z terminu promulgacji ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 231, poz. 1547), która wprowadziła do systemu prawa delegację dla ministra finansów do wydania rozporządzenia.

Należy podkreślić, że na chwilę obecną dyrektywa jest w pełni implementowana do polskiego porządku prawnego. Zakończenie procesu transpozycji nastąpiło z chwilą opublikowania w dniu 31 grudnia 2009 r. rozporządzenia ministra finansów z dnia 28 grudnia 2009 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości domów maklerskich (Dz. U. Nr 226, poz. 1824). Notyfikacja pełnej transpozycji dyrektywy została dokonana w Bazie Notyfikacji Krajowych Środków Wykonawczych w dniu 6 stycznia 2010 r. Na opóźnienie implementacyjne w przepisach z zakresu zasad rachunkowości domów maklerskich w szczególności wpłynęło późne wejście w życie ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw, która to ustawa w swej treści wprowadziła do systemu prawa zmienioną delegacją dla ministra finansów do wydania przedmiotowego rozporządzenia. Istotne także jest, iż przedłużający się proces transpozycji przepisów dyrektywy 2006/46/WE w przepisach rozporządzenia ministra finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości domów maklerskich dotyczył bardzo małej grupy podmiotów, tj. wyłącznie domów maklerskich niebędących emitentami papierów wartościowych.

Z informacji uzyskanych przez Ministerstwo Finansów w trybie roboczym od Komisji Europejskiej wynika, że służby komisji zaproponowały umorzenie postępowania przeciwko Polsce o naruszenie przepisów wspólnotowych w odniesieniu do dyrektywy 2006/46/WE (naruszenie 2008/0795), a ostateczna decyzja w tej sprawie ma zostać przyjęta w drugiej połowie marca br.

Dyrektywa 2009/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2009 r. zmieniająca dyrektywę 94/19/WE w sprawie systemów gwarancji depozytów w odniesieniu do poziomu gwarancji oraz terminu wypłaty

Najważniejsze przepisy dyrektywy 2009/14/WE, a więc te dotyczące podwyższenia minimalnej wysokości pokrycia do równowartości 50 000 euro oraz zniesienia udziału własnego (art. 1 pkt 3 lit. a akapit pierwszy i czwarty dyrektywy 2009/14/WE), zostały transponowane już w 2008 r. ustawą z dnia 23 października 2008 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 209, poz. 1315). Przepisy gwarantujące depozyty do równowartości w złotych 50 000 euro w 100% weszły w życie dnia 28 listopada 2008 r.

Pierwszy etap implementacji dyrektywy 2009/14/WE (art. 1 pkt 2 lit. a, pkt 3 lit. c, pkt 5, pkt 6 lit. a drugi akapit oraz lit. b dyrektywy 2009/14/WE) - obejmujący przepisy dotyczące wzajemnej współpracy systemów gwarancji depozytów, udostępnienia dodatkowych informacji dla deponentów, skrócenia okresu, o który może być przedłużony termin wypłaty, oraz zniesienia możliwości obniżenia procentu środków gwarantowanych - został dokonany w przepisach ustawy z

dnia 16 lipca 2009 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz ustawy Prawo bankowe (Dz. U. z 2009 r. Nr 144, poz. 1176), które weszły w życie w dniu 19 września 2009 r.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że Ministerstwo Finansów, mając na uwadze szeroki zakres zmian wynikający z pozostałych postanowień dyrektywy oraz konieczność wprowadzenia odpowiednio długiego *vacatio legis*, opracował nowelizację ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz innych ustaw mających na celu transpozycję art. 1 pkt 3 ppkt (i) drugi akapit, art. 7 ust. 1a i 3 oraz art. 10 ust. 1 dyrektywy 94/19/WE do dnia 31 grudnia 2010 r. W dniu 8 lutego 2010 r. projekt przedmiotowej nowelizacji został przekazany do uzgodnień wewnątrzresortowych.

Mając na uwadze fakt, że nie ma opóźnień w transpozycji dyrektywy 2009/14/WE, należy uznać, iż nie występuje ryzyko związane z brakiem wdrożenia tej dyrektywy.

Z poważaniem

Podsekretarz stanu

Dariusz Daniluk

Warszawa, dnia 24 lutego 2010 r.